

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1388**FACULTY OF HUMANITIES****B.A. T.Y.(Sem.-VI) Examination Sep/Oct 2019****Economics****Indian Economic Thinker****[Time: 1:30 Hours]****[Max. Marks: 50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) -----is called as the ‘Father of Indian Nationalism’.
- 2) D.R. Gadgil has chosen -----topic for M.Lit. degree.
- 3) -----started the first girls school in India.
- 4) In the year-----Dr. Amartyaa Sen awarded by ‘Bharat Ratna’.
- 5) -----wrote the book ‘Problem of Rupee’.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) -----यांना भारतीय राष्ट्रवादाचे जनक म्हणुन संबोधले जाते.
- २) डी.आर.गाडगीळ यांनी एम.लीट. पदवीसाठी -----या संशोधन विषयाची निवड केली होती.
- ३) भारतामध्ये पहिली मुलींची शाळा -----यांनी सुरु केली.
- ४) डॉ.अमर्त्थ सेन यांना -----या वर्षी ‘भारत रत्न’ प्रदान करण्यात आला.
- ५) ‘रुपयाची समस्या’ हे पुस्तक -----यांनी लिहिले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who hasstted the ‘Drain Theory’?
- 2) Who wrote the book ‘Famines in India’?
- 3) Who has initiated ‘Savinay Kayde Bhang Chalval’ in 1940?
- 4) Who was appointed as judge in ‘Kolhapur Sanshan’ in 1867?
- 5) Who wrote the book ‘Economic History of India’?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) ‘गळतीचा सिद्धांत’ कुणी मांडला?
- २) ‘भारतातील दुष्काळ’ हे पुस्तक कुणी लिहिले?
- ३) १९४० मध्ये ‘सविनय कायदेभंग चळवळ’ कुणी सुरु केली?
- ४) १८६७ मध्ये कोल्हापूर संस्थानात न्यायाधीश म्हणुन कुणाची नेमणूक केली गेली?
- ५) ‘भारताचा आर्थिक इतिहास’ हे पुस्तक कुणी लिहिले?

- Q.2**   A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
  - 1) Welfare state
  - 2) New Humanism
  - 3) Village swaraj
  - 4) Problem of Rupee.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

  - १) कल्याणकारी राज्य
  - २) नव मानवतावाद
  - ३) ग्राम स्वराज
  - ४) रुपयाची समस्या

B) Attempt in short (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)

  - 1) Explain the economic thoughts of Kautilya.
  - 2) Explain the concepts of 'State Socialism'.
  - 3) State the economic thoughts of Mahatma Gandhi.
  - 4) Explain the 'Drain Theory'.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

  - १) कौटिल्याचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.
  - २) 'राज्य समाजवाद' हि संकल्पना स्पष्ट करा.
  - ३) महात्मा गांधी यांचे आर्थिक विचार विशद करा.
  - ४) 'गळतीचा सिद्धांत' स्पष्ट करा.
  - ५)

Q.3   Answer in details (any one)
 (word limitation minimum 200 for each answer)

  - 1) Discuss the economic thoughts of Dr. Amartya Sen.
  - 2) Explain the economic thoughts of Dr. B. R. Ambedkar.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

  - १) डॉ.अमर्त्य सेन यांच्या आर्थिक विचारांची चर्चा करा.
  - २) डॉ.बी.आर आंबेडकर यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1388**FACULTY OF HUMANITIES****B.A. T.Y.(Sem-VI) Examination Sep/Oct 2019****Economics****Economic Thoughts of Dr .B. R Ambedkar and Mahatma Phule****[Time: 1:30 Hours]****[Max.Marks: 50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Mahatma phule was wrote “Dinbandhu” in -----year.
- 2) Dr. B.R.Ambedkar has wrote -----research thesis.
- 3) Mahatma phule was wrote -----in 1873.
- 4) Small holding’s in India and their remedies this article published in-----year by Dr. B.R.Ambedkar.
- 5) Jalniti policy emplimented by -----

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) महात्मा फुले यांनी दिनबंधू हे पुस्तक -----साली लिहीले.
- २) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांनी -----हा संशोधनात्मक प्रबंध लिहीला.
- ३) महात्मा फुले यांनी १८७३ साली -----हे पुस्तक लिहीले.
- ४) भारतातील लहानधारण क्षेत्र आणि त्यावरील उपाय हा लेख डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांनी -----मध्ये प्रकाशित केला.
- ५) -----यांनी जलनिती धोरण राबविले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who wrote the book ‘The Evaluation of provincial in British India’?
- 2) Who wrote the ‘ShetkaryaanchaAsud ’?
- 3) Which person inspired to Mahatma Phule?
- 4) In which period Dr.B.R. Ambedkar was water & electricity minister?
- 5) Who stated thoughts on communism?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) ‘The Evaluation of provincial in British India’ हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- २) ‘शेतकऱ्यांचा आसुड’ हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- ३) महात्मा फुले यांना कोणत्या व्यक्तीने प्रेरित केले?

४) डॉ.बी.आर आंबेडकर कोणत्या काळात जल व विद्युत मंत्री होते?

५) साम्यवादावरील विचार कोणी मांडले?

Q.2

- A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Nationalization of Industry.
- 2) Thoughts on Farmers exploitation of Mahatma Phule.
- 3) Dr. B.R. Ambedkar's view on agriculture
- 4) Mahatma phule's Jaliniti

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) उद्योगाचे राष्ट्रीयीकरण
- २) महात्मा फुलेंचे शेतकऱ्यांचे शोषण विषयक विचार
- ३) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांचे शेतीसंबंधीचे विचार
- ४) महात्मा फुलेंची जलनिती

- B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the thoughts on Mahatma Phule on social change
- 2) Explain the thoughts of Dr.B.R. Ambedkar's on Indian Rupee Problems.
- 3) State the thoughts of Mahatma Phule on Labour.
- 4) Describe the thoughts of Dr.B.R.Ambedkar on populations.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) महात्मा फुलेचे सामाजिक बदलाविषयी विचार सांगा.
- २) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांचे भारतीय रुपयाचा प्रश्नाबाबत विचार स्पष्ट करा.
- ३) महात्मा फुलेचे कामगारसंबंधीचे विचार सांगा?
- ४) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांचे लोकसंख्या विषयक विचार विशद करा?

Q.3

- Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Describe the views of Dr.B.R.Ambedkar on cast and economic development?
- 2) Explain the thoughts of Mahatma Phule on Religious Exploitation?

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द मर्यादा)

- १) डॉ.बी.आर.आंबेडकर याचे जात आणि आर्थिक विकास यावरील विचार विशद करा?
- २) महात्मा फुले यांचे धार्मिक शोषणावरील विचार स्पष्ट करा?

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1388**FACULTY OF HUMANITIES****B.A. T.Y.(Sem-VI) Examination Sep/Oct 2019****Economics****Econometrics****[Time: 1:30 Hours]****[Max.Marks: 50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Use black or blue pen only.
  - 3) Use pencil for diagrams.
  - 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
  - 5) Use of simple calculator is permitted.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Mathematical economics + ----- = Econometrics.
  - 2) A variable its value is determined within an economic model is called -----.
  - 3) The mean value of in any particular period is-----.
  - 4) $Cov(u_i v_j) = \dots \dots \quad (i \neq j)$
  - 5) The method of OLS is attributed to-----.
- अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- १) गणितीय अर्थशास्त्र +-----अर्थमिती.
- २) एकचल ज्याची किंमत आर्थिक प्रारूपाच्या अंतर्गत ठरविल्या जाते त्यास -----म्हणतात.
- ३) कोणत्याही विशिष्ट कालावधीमधील u_i ची मध्य किंमत -----असते.
- ४) $Cov(u_i v_j) = \dots \dots \quad (i \neq j)$
- ५) OLS पद्धत -----यांच्या नावाशी जुळलेले आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Write down any two assumption of OLS method in shorty.
  - 2) What is nonlinear function?
  - 3) Write down the two normal equations.
  - 4) What does the disturbance term show?
  - 5) What is the constant variable?
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)
- १) OLS पद्धतीची कोणतेही दोन गृहिते थोडक्यात लिहा.
- २) अरेषीय फलन म्हणजे काय?
- ३) दोन साधारण समीकरणे लिहा.

४) प्रमाद पद काय दर्शविते?

५) स्थिर चल म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Linearity in variables.
- 2) Disturbance term.
- 3) Econometric model
- 4) Ordinary least square (OLS) method.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

१) चलनातील एकरेषीयता

२) प्रमाद पद

३) अर्थमितीय प्रतिमान

४) सामान्य न्यूनतम वर्ग पद्धती (OLS)

B) Answer in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the types of equation.
- 2) State the importance of Econometrics.
- 3) Justify an inclusion of disturbance term in econometric model.
- 4) From the following given value:

$N=12, \sum x_i = 108, \sum y_i = 756, \sum yi^2 = 894 \sum x_i y_i = 156$ derivee the appropriate regression equation.

व) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

१) समीकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

२) अर्थमितीचे महत्व स्पष्ट करा.

३) अर्थमितीय प्रारूपात प्रमादपदाच्या समावेशाचे समर्थन करा.

४) खालील दिलेल्या आकडेवारी वरून योग्य ती प्रतिगमन समीकरण काढा.

$N=12, \sum x_i = 108, \sum y_i = 756, \sum yi^2 = 894 \sum x_i y_i = 156$

Q.3 Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1) State the Gauss-markov theorem.

2) Estimate the consumption function from the following information.

Income (In thousands)	10	20	30	40	50
Consumption Expenditure (In thousands)	5	10	15	20	25

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द मर्यादा)

१) गॉस – मार्कोव सिद्धांत स्पष्ट कारा.

२) खालील माहितीच्या आधारे अंदाजित उपभोग फलन काढा.

उत्पन्न (हजारात)	10	20	30	40	50
उपभोग खर्च (हजारात)	5	10	15	20	25

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1388**FACULTY OF HUMANITIES****B.A. T.Y.(Sem.-VI) Examination Sep/Oct 2019****Economics****Economic of Maharashtra****[Time: 1:30 Hours]****[Max. Marks: 50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) -----income means getting the yearly income of per person.
- 2) -----was first chief minister of joint Maharashtra.
- 3) -----administrative division in Maharashtra.
- 4) Highly unemployment in-----sector.
- 5) The south-north distance of Maharashtra is-----him.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) -----उत्पन्न म्हणजे राज्यातील प्रत्येक व्यक्तीला सरासरीने मिळणारे वार्षिक उत्पन्न होय.
- २) संयुक्त महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री -----हे होते.
- ३) महाराष्ट्रात -----प्रशासकीय विभाग आहेत.
- ४) सर्वाधिक बेरोजगारी -----क्षेत्रात आहे.
- ५) महाराष्ट्राची दक्षिण – उत्तर विस्तार -----किलोमीटर आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is meant by Natural Resources?
- 2) What is meant by Primary sector?
- 3) What is meant by Employment?
- 4) What is meant by Agriculture?
- 5) What is land reforms?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) नैसर्गिक साधनसंपत्ती म्हणजे काय?
- २) प्राथमिक क्षेत्र म्हणजे काय??
- ३) रोजगार म्हणजे काय?
- ४) कृषी म्हणजे काय?
- ५) जमीन सुधारणा म्हणजे काय?

- Q.2**   A) Explain concepts/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
  - 1) Economy
  - 2) Poverty
  - 3) Migration
  - 4) Small scale Industries
 अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)
  - १) अर्थव्यवस्था
  - २) दारिद्र्य
  - ३) स्थलांतर
  - ४) लघु उद्योग
 B) Write answer in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)
  - 1) Explain the characteristics of Economy of Maharashtra.
  - 2) State the Importance of small scale industries.
  - 3) Explain the various types of transport?
  - 4) State the causes of population growth of Maharashtra?
 व) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)
  - १) महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
  - २) लघु उद्योगाचे महत्व सांगा.
  - ३) वाहतुकीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
  - ४) महाराष्ट्राच्या लोकसंख्या वाढीची कारणे सांगा.
  - ५)

- Q.3**   Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)
  - 1) State the causes of low productivity of agriculture of Maharashtra & suggest the remedies?
  - 2) Explain the meaning of unemployment and state the causes of unemployment?

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द मर्यादा)

- १) महाराष्ट्रातील शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगून उत्पादन वाढीसाठी उपाय सूचना.
- २) बेरोजगारीचा अर्थ स्पष्ट करून बेरोजगारीची कारणे सांगा.